

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W KORFANTOWIE
z dnia 26 marca 2025 roku

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2024 rok oraz przedstawienia potrzeb związanych z realizacją zadania

Na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) Rada Miejska w Korfantowie uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2024 rok oraz przedstawione potrzeby związane z realizacją zadania stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Korfantowa.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

BURMISTRZ
mgr Janusz Wójcik

Bez zastrzeżeń
formalnie - prawnych

RADCA PRAWNY
Marta Paruzel-Sprytak

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w terminie do 31 marca każdego roku Burmistrz jest zobowiązany do złożenia radzie gminy rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Sprawozdanie ma na celu przedstawienie działań podejmowanych w zakresie wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej w 2024 roku, a także wskazanie istniejących potrzeb i dalszych kierunków działań w tym obszarze.

W związku z powyższym prosi się o przeanalizowania załączonego sprawozdania i podjęcie uchwały z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2024 rok oraz przedstawionych potrzeb.

Załącznik
do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Korfantowie
z dnia 26.03.2025 roku

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2024 rok oraz przedstawienia potrzeb związanych z realizacją zadania

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do 31 marca każdego roku Burmistrz składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Uchwałą Rady Miejskiej w Korfantowie Nr LXII/517/2023 z dnia 29 listopada 2023r przyjęto Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026, w którym określono główne kierunki działania. Działania te wpisują się w zapis ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rodzina stanowi wyjątkowe i niepowtarzalne środowisko - wspólnotę miłości i solidarności - niezbędną dla prawidłowego rozwoju fizycznego, psychicznego i społecznego dziecka, jedyną pod względem możliwości wychowywania, nauczania i przekazywania wartości.

Aktywne działania osób, zespołów, instytucji i służb powinny być ukierunkowane na kompleksową pomoc dziecku i rodzinie wspomagającą rodziny w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49). daje możliwość budowania nowego systemu pomocy rodzinie z dysfunkcjami wychowawczymi na różnych etapach jej funkcjonowania, od problemów opiekuńczo-wychowawczych wymagających okresowego wsparcia do sytuacji, w której dziecko zostaje umieszczone w pieczy zastępczej.

Priorytetem uchwalonego w naszej gminie programu jest dążenie, aby każde dziecko miało prawo rozwijać się w rodzinie biologicznej, a jeżeli trafi do pieczy zastępczej, stwarzanie warunków jak najszybszego powrotu do biologicznych rodziców. Nie ulega bowiem wątpliwości, że środowisko rodzinne, nawet niezupełnie wydolne i borykające się z różnorodnymi problemami, jest dla dziecka środowiskiem naturalnym i najlepszym. Przerwanie więzi dziecka z rodzicami biologicznymi jest zawsze wydarzeniem traumatycznym, pozostawiającym w psychice dziecka trwałe ślady. Należy jednak nadmienić,

że mimo starań wielu służb nie zawsze udaje się zapobiec umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej.

Spodziewanym efektem realizacji programu ma być: polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka. W przedmiotowym okresie realizowane były zadania w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Pracę z rodzinami prowadził **jeden asystent rodziny** w wymiarze przeliczeniowym jeden etat.

1. ZADANIA GMINY WYNIKAJĄCE Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej burmistrz zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- zapewnieniu rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- pomocy w integracji rodziny,
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- pracy z rodziną,
- pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Rodzina może otrzymać wsparcie przez działania:

- instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny,
- placówek wsparcia dziennego,
- rodzin wspierających.

W przypadku gdy Ośrodek Pomocy Społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, dokonując analizy sytuacji. Jeżeli z analizy wynika, że konieczne jest przyznanie rodzinie asystenta rodziny, występuje do kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowywanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin,
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności przez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie jej zleceniodawcy,
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,

- 17) sporządzaniu na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach,
- 18) współpracy z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Wśród rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, znaczna część znajduje się od wielu lat w systemie pomocy społecznej, rodziny doświadczają m.in. niepełnosprawności, przewlekłych chorób somatycznych, psychicznych i/lub uzależnień od substancji psychoaktywnych.

Są to również rodziny o niskim statusie społecznym, ubogie, często długotrwale bezrobotne. Trudnościom opiekuńczo-wychowawczym często towarzyszy upośledzenie umysłowe rodzica lub inne dysfunkcje w znaczący sposób zmieniające właściwe postrzeganie rzeczywistości.

Do częstych problemów w rodzinach z którymi asystent rodziny pracuje, należą również:

- dysfunkcyjny przekaz międzypokoleniowy;
- doświadczanie w przeszłości i/lub teraźniejszości przemocy (w tym seksualnej);
- konflikty z prawem;
- problemy emocjonalne (w tym znacząco zaniżone poczucie własnej wartości);
- niski poziom umiejętności załatwiania spraw urzędowych (nabyta bezradność);
- brak wiary w możliwość poprawy (negatywne doświadczenia w procesie zmiany);
- niskie poczucie sprawczości oraz swojej kompetencji;
- zerwane więzi rodzinne.

Wśród rodzin objętych wsparciem asystenta są rodziny zobowiązane do współpracy z asystentem rodziny na mocy postanowienia Sądu Rodzinnego oraz rodziny zgłaszające się dobrowolnie do współpracy.

Indywidualna praca Asystenta Rodziny z rodzinami pozwoliła zaobserwować zmianę poziomu motywacji klientów do podejmowania działań zmierzających ku zmianie ich sytuacji życiowej. Zauważalne stało się zmniejszenie poczucia osamotnienia i bezsilności u rodzin, zwiększenie koncentracji na przyszłości i przekonanie o kształtowaniu jej poprzez własne decyzje. W klientach nastąpił wzrost wiary w możliwość przełamania trudności, często przekazywanych międzypokoleniowo oraz w budowaniu nowych modeli rodziny,

kształtujących wyższą jakość życia. Dzięki metodycznemu działaniu asystenta rodziny: modelowaniu i komplementowaniu oraz poszukiwaniu zasobów u klientów nastąpił wzrost ich poczucia własnej wartości oraz skuteczności w działaniu.

Podmiotowe podejście do Klienta, tj. umożliwienie rodzinom uczestniczenia w procesie pomocowym (współdecydowanie oraz współdziałanie) pozwoliło poszczególnym osobom zbudować wyższe poczucie własnej wartości i osiągnąć samodzielność. Wśród wielu klientów doszło do zmiany postawy wobec instytucji pomocy społecznej – przekierowania z nastawienia roszczeniowego na własną aktywność i samodzielne poszukiwanie rozwiązań. Aktywizacja środowiska lokalnego w pracy na rzecz rodziny miała na celu pobudzenie sił i zasobów krewnych, przyjaciół, sąsiadów, a także instytucji publicznych. W wyniku zaangażowania przez Asystenta Rodziny innych służb w pracę na rzecz rodziny nastąpiło propagowanie modelu pracy interdyscyplinarnej i wzmocnienie umiejętności współpracy służb pomocowych.

Należy podkreślić, że idea pracy Asystentów Rodziny zakłada, iż w pracy z dzieckiem i rodziną w pierwszej kolejności zabezpieczane są potrzeby dziecka, których realizacja wpływa na jego harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową. Indywidualna praca asystenta z rodziną i konsultacje Klienta ze specjalistami z zakresu wspierania rodziny przekładają się na poszerzenie wiedzy i umiejętności w ramach kompetencji opiekuńczo-wychowawczych. Efektem pracy socjalno-wychowawczej z rodziną jest nabywanie przez nią samodzielności życiowej, tj. poczucia sprawstwa, umiejętności definiowania problemów i znajdowania ich rozwiązań. Rodziny objęte wsparciem w postaci Asystenta Rodziny stopniowo przyswajają styl życia zgodny z obowiązującymi normami społecznymi, które są powszechnie uznane za bezpieczne i optymalne dla rozwoju dzieci.

Oprócz asystentury w celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem **w placówce wsparcia dziennego**.

Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także z placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.

Pobytek dziecka w placówce wsparcia dziennego jest nieodpłatny. Pobytek dziecka w placówce wsparcia dziennego jest dobrowolny, chyba że do placówki skieruje sąd.

Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych,
- specjalistycznej,

- pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej zapewnia dziecku:

- opiekę i wychowanie,
- pomoc w nauce,
- organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie specjalistycznej w szczególności:

- organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne,
- realizuje indywidualny program korekcyjny, program psycho-korekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie pracy podwórkowej realizuje działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodzina może zostać objęta pomocą rodziny **wspierającej**.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła nową formę pomocy rodzicom biologicznym, tzw. rodziny wspierające, które mają wspierać rodziców biologicznych w opiece i wychowaniu dzieci. Rolą rodziny wspierającej jest pomoc rodzinie przeżywającej kryzys w przezwyciężeniu trudności i pomoc w powrocie do prawidłowego funkcjonowania. Rodzina wspierająca poprzez swoje działania ma rozwijać umiejętności opiekuńczo-wychowawcze rodziców i wspierać w integracji członków rodziny.

Celem działania rodziny wspierającej jest aktywne pobudzanie - motywowanie członków rodziny do przezwyciężania trudności, współdziałanie w celu właściwej organizacji czasu członków rodziny, gospodarowania zasobami finansowymi, wychowania i opieki nad dziećmi, kształtowania prawidłowych relacji wewnątrzrodzinnych. **W okresie sprawozdawczym nie podpisano umowy dotyczącej sprawowania funkcji rodziny wspierającej.** Pomimo widniejącej na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Korfantomie informacji dotyczącej tej formy wsparcia nie było ani jednego zgłoszenia ani zapytania w tej sprawie.

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

2. WYDATKI W 2024 ROKU

Koszty realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

1. Finansowanie pracy asystenta rodziny:

W okresie od m-ca stycznia 2024 do grudnia 2024 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej był zatrudniony **jeden asystent** rodziny, którego wynagrodzenie finansowane było z budżetu gminy w wysokości **67.330,43 zł brutto** oraz z budżetu państwa w ramach programu Asystent rodziny w 2024 roku w kwocie **34.014,92 zł brutto**.

Asystent pracował z **10** rodzinami w których wychowuje się **30** dzieci.

2. Współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych w 2024 r. – **69.002,70 zł**

W 2024 roku w pieczy zastępczej przebywało **16** dzieci z terenu naszej gminy. **8** dzieci przebywało w rodzinach zastępczych niezawodowych – niespokrewnionych, **3** dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych - spokrewnionych, **3** dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych oraz **2** w placówce opiekuńczej.

Jedno dziecko z terenu gminy kontynuuje naukę w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Rudach.

3. POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ WSPIERANIA RODZINY W 2025 ROKU

Adekwatnie do przedstawionych powyżej kosztów ponoszonych przez gminę jeżeli żadne nowe dziecko z terenu naszej gminy nie zostanie w trakcie roku umieszczone w pieczy zastępczej, to w 2025 roku potrzeby finansowe na pokrycie kosztów pobytu obecnie umieszczonych dzieci w pieczy zastępczej wyniosą **ok. 100.000,00 zł**.

Koszty te wzrosną jeżeli sąd skieruje do pieczy zastępczej kolejne dzieci, lub obniżą się, jeżeli dzieci powrócą do rodzin biologicznych lub dzieci zostaną skierowane do adopcji.

Zadaniem gminy jest również zabezpieczenie kosztów wynagrodzenia asystenta rodziny.

4. PODSUMOWANIE

Gmina Korfantów, realizując ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Gminny Program Wspierania Rodziny, w 2024 roku swoje zadania oparła na pracy asystenta rodziny oraz pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Korfantowie.

Do głównych zadań związanych z rozpoznawaniem i rozwiązywaniem kluczowego problemu będącego priorytetem programu należało między innymi:

- stałe monitorowanie rodzin i środowisk, w których występuje problem niewydolności wychowawczo – opiekuńczej,
- udzielanie różnorodnej pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej,
- doradztwo i pomoc w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych.

W ramach zadań w zakresie wspierania rodziny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korfantowie sporządzał sprawozdania rzeczowo - finansowe z zakresu wspierania rodziny. Zapewniał wsparcie materialne dla ubogich rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Członkowie rodzin przeżywających trudności-opiekuńczo wychowawcze mieli możliwość korzystania z porad psychologicznych w Punkcie Konsultacyjnym, oraz wsparcia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej prowadzonym przy PCPR w Nysie. Na bieżąco prowadzony był monitoring sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem oraz przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, prowadzona była także działalność informacyjno-edukacyjna.

Poczynione obserwacje wskazują, że coraz częściej rodzice nie radzą sobie wychowawczo z własnymi dziećmi i szukają pomocy w różnego rodzaju instytucjach.

Równie często obwiniają je za swoje życiowe niepowodzenia. Skala tego zjawiska przybiera – niestety – tendencję rosnącą.

Skuteczna pomoc dzieciom pozbawionym opieki oraz rodzinom nie radzącym sobie z wychowaniem dzieci wymaga współpracy wielu instytucji. W naszej gminie Ośrodek Pomocy Społecznej oraz zatrudniony asystent rodziny współpracowali ściśle z placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariatem Policji, kuratorami sądowymi. Wszystkie współpracujące jednostki starają się reagować w każdej sytuacji kryzysowej rodzin.

Trudno jednak zajmować się sprawami dzieci i rodzin mających problemy wychowawcze, nie mając narzędzi, które mogłyby pomóc w realizacji zapisów ustawy i Gminnego Programu Wspierania Rodziny. Samo zaangażowanie grupki pracowników, których zadania zawodowe są znacznie szersze, nie jest działaniem wystarczającym. Brakuje im wspierającego zaplecza, zwłaszcza w postaci dobrze wyszkolonych terapeutów. Dużym minusem w pracy z rodzinami na terenie gminy jest brak placówek wsparcia dziennego i placówek terapeutycznych skierowanych nie tylko do dzieci, ale także do ich rodziców. Psycholog pracujący w punkcie konsultacyjnym, nie jest w stanie rozwiązać wszystkich problemów rodziców i dzieci. Rodzice kierowani przez OPS np. na treningi kompetencji rodzicielskich muszą się liczyć z długim czasem oczekiwania na realizację.

Zauważalny jest także wzrost liczby rodzin, których członkowie (w tym dzieci) długotrwale chorują lub są osobami z niepełnosprawnościami w tym z problemami psychicznymi.

Pojawia się konieczność stworzenia systemu bezpieczeństwa dla pracowników Ośrodka mających kontakt z trudnym klientem i zwiększenie poczucia ich bezpieczeństwa. Ciągłe wzrasta liczba przypadków agresji słownej, roszczeń skierowanych do pracowników często powstających po niezaspokojonych oczekiwaniach wynikających np. z tego co usłyszeli w telewizji. Nowe zadania i zmieniające się regulacje prawne są dla wszystkich pracowników dużym wyzwaniem. Ciągła nowelizacja ustaw nie stanowi stabilnej podstawy prawnej, utrudniając jednocześnie należyte wykonywanie zadań.

Ogromnym problemem jest również pozyskiwanie nowych pracowników zwłaszcza na stanowiska: asystenta rodziny i pracownika socjalnego oraz kierowanie do ośrodków pomocy społecznej zadań które są czasochłonne i niezwiązane z wykształceniem pracowników zatrudnionych w pomocy społecznej jak np. rozliczanie klęsk żywiołowych, itp. Zadania te pochłaniają całą energię i czas pracowników, powodują obciążenia w wyniku których pracownicy rezygnują z pracy zdając sobie sprawę zarówno z braku odpowiednich narzędzi jak i niewykonalności niektórych zadań z powodu np. presji czasu.

Można z całą odpowiedzialnością stwierdzić, że do czasu usunięcia tych utrudnień Gminny Program Wspierania Rodziny narażony będzie na działania poławiczne, obarczone dużym ryzykiem porażki.

Opracowanie: Katarzyna Rojek